

Κύριε Διευθυντά

Με ξεχωριστό ενδιαφέρον παρακολουθώ τον τελευταίο καιρό δημοσιεύματα της έγκριτης εφημερίδας σας, σχετικά με τα προβλήματα της ιδιαίτερης πατρίδας μου, του παραμελημένου Οροπέδιου Λασιθίου.

Με την ιδιότητα του Οροπεδίωτη, εκφράζω σε σας και στους συνεργάτες σας τα συγχαρητήρια και τις ευχαριστίες μου για τα δημοσιεύματα αυτά, εύχομαι δε και ελπίζω η προβολή των χρονιζόντων προβλημάτων του Οροπέδιου που αναλάβατε, όχι μόνο να συνεχιστεί αλλά και τελικά να αποδειχθεί πιο αποτελεσματική από τις αδύναμες φωνές των συμπατριωτών μου.

Μετά το σύντομο αυτό πρόλογο, επιτρέψατέ μου να μπω κατ' ευθείαν στο θέμα μου.

Στο τελευταίο άρθρο της "Λασιθιώτικης" σειράς του "Πολίτη", που δημοσιεύθηκε στο φύλλο της 14/11/95 με τίτλο "Συνύπαρξη της Ιεράς Μονής Βιδιανής και Μουσείου Φυσικής Ιστορίας", υπάρχουν ορισμένα σημεία που δεν ανταποκρίνονται επακριβώς στην πραγματικότητα. Θα μου επιτρέψετε λοιπόν, για τη σωστή ενημέρωση των αναγνωστών σας αλλά και την αποκατάσταση της αλήθειας, να κάνω κάποιες διορθωτικές παρατηρήσεις:

– Ιδρυτής της Μονής Βιδιανής πιθανότατα υπήρξε ο Μεθόδιος Περάκης από την Πλάτη, τον οποίο συναντούμε αργότερα (1874) σαν Ηγούμενο και ανακαινιστή της κατεστραμμένης το 1867 Μονής και όχι η οικογένεια των Βιδών, όπως αναφέρεται στο άρθρο σας.

– Η Βιδιανή ονομάστηκε έτσι από το χώρο στον οποίο κτίστηκε (Μετόχι των Βιδών τον 16ο αιώνα) και όχι από το όνομα των ιδιοκτητών του μετοχίου, τους οποίους εσφαλμένα ο αρθρογράφος σας θεωρεί ως ιδρυτές της Μονής.

– Ο σημερινός Ηγούμενος της Μονής, Πανος Αρχιμανδρίτης Δαμιανός Μπελέρης κατέχει το αξίωμα αυτό από τον Ιανουάριο του 1992, δηλ. τέσσερα χρόνια περίπου και όχι δέκα όπως από παραδρομή αναφέρεται στο άρθρο σας.

– Η αναπαλαίωση ενός μέρους των κτιριακών εγκαταστάσεων της Μονής, για την εκεί στέγαση του

Του κ. Ι. Μ. Καραβαλάκη*

Η Μονή Βιδιανής στο Οροπέδιο Λασιθίου

Μουσείου Φυσικής Ιστορίας, χρηματοδοτείται από πιστώσεις του προγράμματος LEADER και την προβλεπόμενη σ' αυτήν την περίπτωση ίδια συμμετοχή του φορέα.

– Εμπνευστής της ιδέας και πρωτεργάτης ίδρυσης του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας, αλλά και των άλλων σημαντικών δραστηριοτήτων που προβλέπεται να αναπτυχθούν στο

χώρο της Μονής, υπήρξε ο Σύνδεσμος Λασιθιωτών Ηρακλείου "Το Οροπέδιο", ο οποίος κατάρτισε την σχετική πρόταση και την προώθησε για εκτέλεση. Αλλά για το θέμα αυτό σας μου επιτραπεί να κάνω μια λεπτομερέστερη ανάλυση.

– Δεν είναι ίσως πολύ γνωστό ότι ο Σύνδεσμος Λασιθιωτών Ηρακλείου είχε εκδηλώσει ζωηρό ενδιαφέρον για την τύχη της Μονής Βιδιανής από πολύ νωρίς (μέσα της δεκαετίας του '70).

Συγκεκριμένες ενέργειες και διαβήματά του στην Μητρόπολη Πέτρας τελικά στέφθηκαν με επιτυχία. Έτσι με την υπ' αριθ. 1/81 απόφασή του, ο Οργανισμός Διαχείρισης Μοναστηριακής Περιουσίας Νομού Λασιθίου, στην αρμοδιότητα του οποίου είχε περιέλθει η Μονή, ενέκρινε την παραχώρηση των κτιριακών της εγκαταστάσεων (πλην του Ναού), εν πολλοίς κατακείμενων σε ερείπια,

στον Σύνδεσμο των εν Ηρακλείω Λασιθιωτών. Η παραχώρηση έγινε για είκοσι χρόνια, με σκοπό να αξιοποιηθεί ο χώρος αυτός προς όφελος του τόπου. Ο Σύνδεσμος στη συνέχεια έλαβε μέτρα προστασίας του παραχωρηθέντος χώρου (ανοικοδόμηση του κατεστραμμένου μανδρότοιχου της μονής, τοποθέτηση σιδηρών θυρών ασφαλείας στα ημικυκλικά κτίσματα κ.λ.π.) ενώ αναζητούσε τρόπο επωφελέστερης αξιοποίησης του χώρου.

– Στα πλαίσια αυτά, μεταξύ των άλλων ενεργειών κατήρτισε ειδική πρόταση - μελέτη σύμφωνα με την οποία στον χώρο της εγκαταλελειμμένης Μονής προβλεπόταν η δημιουργία:

- Κέντρου εξυπηρέτησης επισκεπτών του Οροπέδιου
- Μουσείο Φυσικής Ιστορίας με τρία τμήματα (Φυτολογικό, Ζωολογικό και Ορυκτολογικό).

γ) Εκθετήριο εγχώριων προϊόντων, και

δ) Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων.

Η παραπάνω πρόταση υποβλήθηκε στο Νομαρχιακό Συμβούλιο Λασιθίου (Οκτώβριος 1989) για έγκριση και ενδεχόμενη ένταξη σε κάποιο Κοινοτικό Πρόγραμμα. Δυστυχώς όμως τόσο η προσπάθεια αυτή όσο και άλλες μεταγενέστερες προς την ίδια κατεύθυνση (Αύγουστος 1990, Απρίλιος 1991), δεν είχαν θετικό αποτέλεσμα.

Τελικά το έργο της αξιοποίησης των εγκαταστάσεων της Ιεράς Μονής Βιδιανής εντάχθηκε το καλοκαίρι του 1992 στο Πρόγραμμα LEADER της επαρχίας Λασιθίου με πρόταση του Σύνδεσμου Λασιθιωτών Ηρακλείου και φορέα εκτέλεσης του έργου τον ίδιο τον Σύνδεσμο.

Εν τω μεταξύ μεσολάβησε ένα γεγονός βασικής σημασίας για την περαιτέρω πορεία του έργου. Με απόφαση του νεοεκλεγέντος τότε Μητροπολίτου Πέτρας κ. Νεκταρίου η Ιερά Μονή Βιδιανής αναβίωσε σαν μοναστικό κέντρο (Ιανουάριος 1992) με Ηγούμενο τον Αρχιμανδρίτη Δαμιανό Μπελέρη.

Η εξέλιξη αυτή επέβαλε στον Σύνδεσμο ορισμένες υποχρεώσεις. Αφενός μεν να τροποποιήσει την αρχική πρόταση, παραλειπομένων ενδεχομένως των δραστηριοτήτων εκείνων που εθεωρούντο ασυμβαστές με τη λειτουργία της Μονής σαν μοναστικό Κέντρο, αφετέρου δε να συνεργαστεί στενά με την αναβίωσασα Μονή για την εκτέλεση του

έργου. Στις υποχρεώσεις αυτές, ο Σύνδεσμος ανταποκρίθηκε χωρίς καθυστέρηση. Από την αρχική πρόταση αφαιρέθηκε η δημιουργία κέντρου εξυπηρέτησης επισκεπτών και η συνεργασία με την Μονή εξελισσόταν κανονικά. Ξαφνικά, στις αρχές του 1993, αποφασίστηκε η αλλαγή φορέα του έργου, για διευκόλυνση, όπως ελέγχθη, της καταβολής της ίδιας συμμετοχής από την Εκκλησιαστική Αρχή.

Έτσι λοιπόν από τις αρχές του 1993 υπεύθυνος φορέας του έργου είναι η Μονή Βιδιανής, η οποία πρέπει να εκτελέσει το έργο, όπως σχεδιάστηκε αρχικά και χρηματοδοτήθηκε από το Κοινοτικό Πρόγραμμα.

Από όσα προαναφέραμε είναι φανερό ότι ο ρόλος του Σύνδεσμου Λασιθιωτών Ηρακλείου τόσο στο σχεδιασμό όσο και στη δρομολόγηση της αξιοποίησης των εγκαταστάσεων της Μονής Βιδιανής (δημιουργία Μουσείου Φυσικής Ιστορίας, Εκθετηρίου εγχώριων προϊόντων και αίθουσας πολλαπλών χρήσεων) υπήρξε σημαντικός. Εξίσου όμως σημαντικός είναι και ο ρόλος της Μονής Βιδιανής ως φορέας εκτέλεσης αλλά και λειτουργίας του έργου.

Σημειώνω ότι οι δραστηριότητες που προβλέπεται να αναπτυχθούν στο χώρο των εγκαταστάσεων της Μονής εντάσσονται και αποτελούν τμήμα ενός γενικότερου προγράμματος προώθησης του φυσιολατρικού τουρισμού στην Επαρχία Λασιθίου.

Τελειώνοντας θέλω να υπενθυμίσω ότι για τη σωστή οργάνωση και λειτουργία του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας ο Σύνδεσμος Λασιθιωτών Ηρακλείου είχε πετύχει τη βοήθεια του ευφήμως γνωστού παρομοίου Μουσείου Γουλανδρή καθώς και του Πανεπιστημίου Αιγαίου το οποίο είχε οργανώσει ένα παρόμοιο Μουσείο στη Μονή Λειμώνος Μυτιλήνης.

Βέβαια σήμερα που και το Πανεπιστήμιο Κρήτης αναπτύσσει, λίαν επιτυχώς μάλιστα, παρόμοιες δραστηριότητες, εγώ χαίρομαι ιδιαίτερα με τη συνεργασία που υπάρχει μεταξύ Μονής Βιδιανής και Πανεπιστημίου, εκφράζω δε την ευχή αυτή να συνεχιστεί στενότερη και αποτελεσματικότερη για την επιτυχία του επιδιωκόμενου σκοπού.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία

* Ο κ. Καραβαλάκης υπήρξε Πρόεδρος του Σύνδεσμου Λασιθιωτών Ηρακλείου